

9. Делез Ж., Гваттари Ф. Что такое философия? / Ж. Делез, Ф. Гваттари. – СПб.: Алетейя, 1998. – 288 с.
10. Носов Н.А. Виртуальный человек: Очерки по виртуальной психологии детства / Н.А. Носов. – М.: Магистр, 1997. – 192 с.
11. Севальников А.Ю. Онтологические аспекты виртуальной реальности / А.Ю. Севальников // Концепция виртуальных миров и научное познание. – СПб.: 2000. – С.78.
12. Hammet F. Virtual reality / F. Hammet. – New York, 1993. – 12 p.
13. Tart C.T. Transpersonal Realities or Neurophysiological Illussions? Toward and Empericaly Testable Dualism, 199-222 / C.T. Tart // The Metaphors of Conciousness (ad. by R.S. Valle and R. Von Eskartcberd). – New York – London: Plenum Press, 1981. – 521 p.

Annotation

Lugucenko T. Anthropological aspect of life of virtual reality. Examined: different aspects of becoming of modern koncepta of virtual reality,problem of anthropological life of virtual reality; phenomenon of virtual reality and his essence features, and also to tipologii of virtual realities.

Keywords: *natural virtual reality, artificial virtual reality, virtual space, virtualizaciya.*

**Семенюк Н.
м. Хмельницький**

РОЗВИТОК БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

В Україні гостро відчувається невідповідність освітньої системи вимогам, які ставить перед нею динамічний ринок праці. Зокрема, наша країна спроможна буде виходити на рівень європейських держав виключно за умови активного розвитку інноваційної системи освіти впродовж усього життя. Це зумовлює надзвичайну важливість становлення системи безперервної освіти, яка сьогодні є єдиною конкурентоспроможною відповіддю на гострі виклики динамічної ринкової економіки. Тому, розглядаючи безперервну освіту як комплекс освітніх послуг, які забезпечують освіту людини протягом всього життя відповідно до потреб практики та зміни життєвих орієнтацій особистості, важливо проаналізувати економічну складову цього процесу.

Ключові слова: *безперервна освіта, інноваційна освіта, ринкова економіка, інноваційна економіка.*

В сучасному світі економічна доцільність та ефективність безперервної освіти вже не викликає ніякого сумніву, адже ключовим елементом глобальної економічної системи сьогодні є людський капітал, який характеризується наявністю динамічних та швидко прогресуючих професійних компетентностей. Можливість постійного покращення таких компетентностей в кількісному і якісному вимірах з'являється лише за наявності якнайширших можливостей безперервного отримання високотехнологічних та

інноваційних освітніх послуг, які сьогодні набувають особливої економічно-інвестиційної привабливості. «Сьогодні країнами-лідерами є держави, які виходять з того, що найвигідніші інвестиції – це інвестиції у людський капітал. Перспективи соціального та економічного розвитку вони пов'язують насамперед з підвищенням якості безперервної освіти. Громадяни, які отримали професійну освіту і бажають підвищити рівень своїх навичок або отримати нові, є ключовим ресурсом економічного розвитку держави. Освоєння нових навичок і знань стає для громадян самостійною потребою, а для економіки – зростаючим сектором послуг» [1, с. 317-318]. В структурі будь-якої економічної системи, яка орієнтується на інноваційно-технологічний тип розвитку, підсистема безперервних освітніх послуг є визначальним та системотворчим елементом, що дозволяє зв'язати в єдине ціле як об'єктивні економічні та виробничі явища і процеси, так і їх інтелектуально-інноваційне та науково-технологічне обґрунтування та осмислення. «Освіта, як і наука, давно вже ствердилася як безпосередня продуктивна сила суспільства. Від її рівня залежить професійний і духовний розвиток людських ресурсів, динаміка виробництва, а разом із цим – економічна ефективність того суспільного ладу, що утверджується на цій основі. Провідні держави світу інвестують в освіту дедалі помітніші кошти. Водночас, вони мобілізують учених і педагогів на розв'язання низки питань, пов'язаних із пошуком найбільш ефективних форм і засобів функціонування освітньої галузі, вдосконалення діючої практики державного управління та функціонування освіти, її економічної ефективності» [2, с. 4]. Достатньо вагомою відповіддю на такі виклики, що ставить сучасна цивілізація перед вченими і педагогами, стала система безперервної освіти, яка активно розвивається в розвинутих країнах світу на основі інноваційно-гуманістичних технологій та на принципах демократичності та доступності освітніх послуг для їх споживачів.

Економічна ефективність і доцільність системи освіти впродовж життя визначається насамперед тим, що вона безпосередньо зорієнтована на постійно змінні вимоги та виклики ринкової економіки, що є надзвичайно динамічною в умовах сучасної інформаційної цивілізації. Освіта сьогодні ґрунтує свою конкурентоспроможність саме на можливостях швидкого пристосування та реагування на найновітніші потреби інформаційно-економічного ринкового середовища. «Переорієнтація вищої освіти на підготовку фахівців відповідно до вимог ринкової економіки є тією провідною тенденцією, яка визначить контури вищої освіти в найближчі десятиріччя» [3, с. 471]. Світова і європейська динаміка освітнього розвитку та науково-інноваційного становлення інформаційно-технологічного суспільства засвідчує надзвичайну актуальність дослідження тематики, пов'язаної з формуванням суспільства та економіки знань, інтегральним елементом яких є безперервна освіта. «Європа стала «суспільством, заснованому на знанні» (knowledge-based society). Це означає, що інформація, знання, а також мотивація до їх постійного оновлення і навички, необхідні для цього, стають вирішальним фактором європейського розвитку, конкурентоспроможності та ефективного ринку праці» [4]. Враховуючи це, надзвичайної актуальності набуває проблематика розвитку ефективної системи освіти впродовж життя і в нашій країні, яка прагне до набуття статусу активного суб'єкта глобальної економічної системи, чого можна досягати виключно на основі оновлення інтелектуально-інноваційного базису

людського капіталу, долаючи застарілі авторитарні форми і методи його формування та переходячи до освітньо-педагогічних принципів людиноцентричного та інноваційно-креативного характеру.

Насамперед звернемося до аналізу необхідності постійної та безперервної орієнтації освіти на ринок праці, який є своєрідним камертоном визначення потреби людини у додатковій освіті. В цьому аспекті закладається можливість визначення наскільки ефективною та плідною є система освіти в рамках загальнонаціональної соціальної структури. Європейський досвід засвідчує, що дійсно успішні освітні форми ґрунтуються саме на чіткій орієнтації на задоволення динамічних потреб ринкової економіки і ринку праці. В Україні такої акцентованої спрямованості освітньої системи на ринок праці поки що не сформувалося. «Система професійної освіти та навчання, яка склалася в Україні, лише декларує пріоритетом своєї діяльності задоволення потреб ринку праці. Фактично ж вона орієнтована на ринок освітніх послуг, про що свідчать ліцензовані обсяги та напрями підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів. Фінансування підготовки кадрів у навчальних закладах не пов'язане з кінцевими результатами їхньої діяльності та працевлаштуванням випускників. Як наслідок, значна частина коштів державного бюджету використовується на навчання неконкурентоспроможних на ринку праці фахівців і робітників. В Україні не вирішене питання моніторингу ефективності використання державних коштів у галузі професійної освіти і навчання. Така ситуація вимагає принципово нових підходів до економічних аспектів підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців і робітників» [5, с. 152]. Таким чином, перед українською національною спільнотою освітян, політиків і чиновників від освіти, педагогів та всіх суб'єктів національного освітнього процесу вимагається сьогодні вироблення концептуально-парадигмальної матриці трансформації системи освіти з огляду на її оновлення та інноваційне перетворення в бік сучасних європейських вимог безперервної освіти, а також з метою її безпосередньої кореляції з вимогами українського, європейського та світового ринку праці.

Ринок праці є, з одного боку, орієнтиром для вибору ключових пріоритетів в розвитку національної системи освіти, а з іншого – сумарним результатом роботи цієї системи по підготовці кваліфікованих професіоналів в різних галузях народного господарства. За сучасних умов інформаційно-інноваційної динаміки ринкової економіки адекватною відповіддю на швидкозмінні тенденції глобалізованого ринку праці може бути лише розширена і диверсифікована система освіти впродовж життя, яка дозволить кожній людині ефективно адаптуватися до різноманіття трендів сучасного фінансово-економічного та інноваційно-виробничого простору. «Ринок праці виступає інструментом регулювання освітньої галузі, адже саме там генерується інформація, необхідна для прийняття рішень щодо спрямованості її розвитку. Ринок праці є багатогранною структурою, особливості функціонування якої ускладнюються у зв'язку з процесом глобалізації ринків, зокрема ринку праці, і специфікою антикризової модернізації українського соціально-економічного простору. Взаємодія ринку праці і професійної підготовки кадрів виступає одним з ключових чинників антикризової модернізації. Разом з тим вища освіта в сучасній Україні росте дуже швидкими (в порівнянні з можливостями кризової економіки) темпами. Чинниками ефективною

взаємодії ринку праці і системи професійної підготовки кадрів повинні бути: дієва система прогнозування потреб ринку у випускниках системи професійної освіти; соціальне партнерство між учасниками ринку освітніх послуг, бізнес-структурами і установами освіти. Загально визначено, що висококваліфіковані кадри надають динаміки виробничим системам. Вони є винахідниками нових ідей, сприяють найшвидшому впровадженню в практику наукових відкриттів, тобто темпи науково-технічного прогресу багато в чому залежать саме від них» [6, с. 24]. Сьогодні ж неможливо уявити собі висококваліфікованого спеціаліста без постійного вдосконалення його фахових компетенцій, що й зумовлює надзвичайну актуальність становлення і розвитку ефективної системи безперервної освіти, яка б дозволяла людині на основі інноваційного самовдосконалення адаптуватися до швидкоплинних реалій інформаційно-ринкової економіки. Можна стверджувати, що лише за умов розвитку сучасної системи освіти впродовж життя, наша країна зможе вдало реалізувати економічні реформи та активно долучитися до європейського і світового ринково-економічного процесу.

Вже сьогодні в Україні гостро відчувається невідповідність освітньої системи тим вимогам, які ставить перед нею динамічний ринок праці. А така динаміка, з огляду на тенденції світової економіки та інформаційної цивілізації, буде лише пришвидшуватись. Це зумовлює надзвичайну важливість становлення системи безперервної освіти, яка на сьогодні є єдиною конкурентоспроможною відповіддю на гострі виклики динамічної ринкової економіки. «Зміни в національній економіці підвищують роль безперервної освіти для населення, визначають необхідність подолання розриву, що виникає між потребами сучасного ринку праці та можливостями освітньої сфери. Безперервна освіта не тільки стає все більш необхідним елементом сучасних ВНЗ, а й фактором соціально-економічного розвитку окремих регіонів і країни в цілому» [7, с. 321]. Враховуючи це, нагальною справою сьогодні для нашої держави і громадянського суспільства є формування ринково-орієнтованої, демократичної і конкурентоспроможної системи освіти впродовж життя, яка б ґрунтувалася на здобутках національної вищої освіти і на найновітніших інноваційних освітньо-педагогічних технологіях. «Розвиток вищої освіти повинен підпорядковуватись законам ринкової економіки, тобто закону розподілу праці, закону змінності праці та закону конкуренції, оскільки економічна сфера є винятково важливою у формуванні логіки суспільного розвитку» [8]. Орієнтація на потреби економіки і ринку праці, таким чином, має стати одним з визначальних чинників функціонування системи безперервної освіти, адже тільки за такої умови вона може набути статусу інтегративного чинника загальнонаціонального соціально-економічного розвитку.

Окрім того, сама система освіти сьогодні має, орієнтуючись на ринково-демократичні умови розвитку глобального суспільства, постійно підтверджувати власну конкурентоспроможність, стверджуючись як ефективний ринково-економічний суб'єкт. Для цього національна система освіти впродовж життя має постійно розвиватися, відповідаючи на виклики локального, регіонального та глобального ринків праці. «Процеси глобалізації зумовлюють нові технології, новий склад студентів із зростанням розбіжностей за віком, поширюється навчання вдруге тих, хто працює, та тих, хто навчається протягом усього життя. Утворюються нові провайдери вищої освіти:

комерційні корпоративні університети, віртуальні університети, змішані (традиційні та віртуальні) провайдери. Спостерігаються нові та все більш глобальні і конкуруючі сподівання студентів, що орієнтовані на ринок та бажають успіху суспільства» [9, с. 52]. Дійсно, важливо, щоб і самі споживачі освітніх послуг в системі навчання впродовж життя вимагали підвищення якості таких послуг у відповідності з тими тенденціями, які домінують на сучасному ринку праці. В такому випадку система безперервної освіти постійно нарощуватиме власний потенціал конкурентоспроможності та ринково-економічної інноваційності.

На факторі інноваційності сучасної ринкової економіки необхідно зупинитися детальніше, адже ця її ознака значним чином визначає внутрішньоструктурне значення системи освіти, яка стає інтегративним елементом суспільства і економіки, що будуються та розвиваються на знанневих та інформаційно-технологічних принципах. Саме інноваційний характер ринку визначає і формує потребу в інноваційному оновленні освіти дорослих. «Інноваційно-інвестиційна модель розвитку економіки України передбачає створення динамічного ринку освітніх послуг, який є найважливішим принципом управління сучасною освітою. Його побудова передбачає впровадження нових економічних механізмів у цю сферу, нових підходів до процесу регулювання освіти. Перетворення знань в основний суспільний капітал, зростання вигід, пов'язаних з отриманням знань, сприяють визначенню освіти як важливішої і ефективної послуги, як найбільш вигідне вкладання коштів» [10, с. 21]. Саме інноваційна динаміка освітніх послуг в рамках системи навчання впродовж життя, з нашої точки зору, в найближче десятиліття визначить конкурентоспроможність національної економіки в глобальному інноваційно-ринковому просторі динамічних інформаційно-фінансових та технологічно-виробничих тенденцій.

В сучасному світі давно виявлено і зафіксовано в концептуальному, нормативному та технологічно-імплементаційному вимірах принцип розвитку сучасної економіки на основі інноваційно-знаннєвого фундаменту. Виключно інтелектуальний та творчий потенціал сучасного людського капіталу визначає конкурентоспроможність національних суб'єктів глобального економічного ринку. За визначенням програмного документа ЮНЕСКО, проблема відповідності між освітою та життям інноваційного, освіченого суспільства, суспільства знань «набула нових вимірів та великої актуальності мірою того, як сучасні економічні системи потребують від випускників здатності постійно оновлювати свої знання, вивчати нові навички та набувати таких якостей, що дозволятимуть їм бути не лише вдалими шукачами робочих місць, але творцями робочих місць на постійно рухливих ринках праці. Вища освіта має переосмислити свою місію та перевизначити багато своїх функцій, зокрема в поглядах на суспільні потреби в навчанні та тренуванні впродовж усього життя» [11, р. 8]. Дійсно, тільки постійне інноваційне оновлення змісту і методів освіти впродовж життя здатне адекватно відповісти на виклики інноваційно-динамічної економіки, яка до того ж набула сьогодні інформаційно-глобальних обрисів. В процесі розбудови національної системи освіти впродовж життя, таким чином, має стверджуватися принцип координації цієї системи з інноваційною природою сучасного ринку.

На прикладі розвинених країн можна спостерігати глибоке проникнення інноваційно-ринкових тенденцій в саме тіло освіти, особливо в такі її характеристики як безперервність та системну цілісність. Наприклад європейська освіта характеризується не тільки постійною орієнтацією на необхідність вироблення інновацій для зовнішнього промислового і економічного середовища, але й для внутрішньо-освітнього простору, для його змістовних, методологічних та організаційних проявів. «Сьогоднішній рівень проникнення освітньої діяльності в життя дорослого населення у Європі значною мірою досягається за рахунок активного впровадження новітніх технологій – як власне технічних інновацій, так і новацій в організації навчального процесу й викладання та в освітньому менеджменті» [12]. Безперервна освіта сама по собі зорієнтована на постійну інноваційно-творчу активність, спрямовану «назовні» (промисловість, ринок, технологічне забезпечення економічного розвитку) і «всередину» (створення нових, прогресивних методик, змістовних технологій та організаційних механізмів функціонування самої освіти впродовж життя).

Сучасні тенденції світової економіки засвідчують безальтернативність інноваційного розвитку національних економік, які здатні виходити на конкурентоспроможний рівень лише на основі постійного підвищення якісного рівня людського капіталу та інтелектуально-технологічного насичення виробництва. Ключовим елементом національних інноваційних систем, як показує практика країн-лідерів світового економічного розвитку, є система освіти в її безперервній структурі постійного професійно-інноваційного розвитку кожного висококваліфікованого спеціаліста. «Результати аналізу економічного зростання країн – лідерів рейтингів конкурентоспроможності Швейцарії, Сінгапуру, Швеції, Нідерландів, Данії, Японії та Великобританії – свідчать про необхідність формування та забезпечення розвитку національної інноваційної системи як безальтернативного шляху реалізації системної та послідовної державної політики, спрямованої на активізацію інноваційних процесів, забезпечення технологічного розвитку та оновлення національної економіки. Важливою складовою такої системи має стати ефективна система вищої освіти, що складається з ВНЗ, науково-методичних і методичних установ, науково-виробничих підприємств, державних і місцевих органів управління освітою, а також навчальних закладів, які проводять підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації кадрів а також система генерації знань, що складається з наукових установ та організацій незалежно від форми власності, які проводять наукові дослідження і розробки та створюють нові наукові знання і технології, державні наукові центри, академічні та галузеві інститути, наукові підрозділи університетів, наукові та конструкторські підрозділи підприємств» [13, с. 240]. В рамках такої системи інтелектуально-освітнього та науково-інноваційного забезпечення випереджального розвитку національної економіки має ефективно функціонувати такий її інтегративний елемент, як безперервна освіта, адже тільки вона здатна цілеспрямовано і динамічно відповідати на ті виклики, що ставить перед національною економікою і людським капіталом швидкозмінна глобальна інформаційна цивілізація.

Однією з ключових особливостей сучасної інноваційної економіки є те, що передбачити довготривалі тенденції її розвитку майже неможливо, що зумовлює

постійну необхідність реагування ринку праці на нові й нові потреби інноваційно-інформаційного економічного середовища. Відсутність довготривалого передбачення економічної перспективи зумовлює необхідність навчати професіонала не просто набору певних компетенцій, але виробляти в його особистісній структурі здатність до навчання впродовж життя та прагнення до постійного інноваційного самовдосконалення. Так, на думку І. Рибальченка, інноваційна економіка «по-перше, за своєю природою має не детермінований, а, скоріше, ймовірнісний характер – на жаль, не можна абсолютно впевнено передбачити, які саме дослідження приведуть до створення принципово нового продукту та раніше не існуючого ринку. Єдине, що можна зробити (так і робиться), – створити середовище, систему підтримки наукової та інноваційної діяльності, а по-друге, не може існувати в системі директивного управління «згори», єдина можливість – створення системи стимулювання інноваційного процесу, що повинен початися «знизу», з широкого загалу науково-практичних працівників, незважаючи на ступені, звання, посади та близькість до владних кіл. Інноватор – штучний товар і не піддається адмінресурсу» [14, с. 326]. Безумовно, лише тісна співкоординація та взаємозалежність ринкової економіки та системи освіти впродовж життя здатні вбезпечувати дійсно інноваційне становлення новітньої нації як суб'єкту глобальної інформаційно-економічної цивілізації. Це означає, що Україна спроможна буде виходити на рівень європейських держав виключно за умови активного розвитку інноваційної системи освіти впродовж всього життя.

Інноваційність такої системи має полягати як в орієнтації на випереджальну економічну дію, так і в надання можливості кожному спеціалісту проявити власний потенціал творчого оновлення особистісно-професійних компетенцій. Для цього необхідно використовувати новітні інноваційно-гуманістичні педагогічно-навчальні технології, здатні насамперед виявляти в людині можливості професійного самовдосконалення. «Для здійснення безперервного навчання, підготовки і перепідготовки кадрів особливе значення має методологія: Розумним людям, які вміють працювати, мають великий досвід і багаті спостереження, треба пояснити не рецепти, а принципи. Роз'яснити не як робити (питання тактики), а що робити (питання стратегії), і якщо тут підходить слово «просвітительство», то просвіщати в першу чергу в методології, а не в методиці» [15, с. 76]. Інноваційне посилення, наукове обґрунтування діяльності професіонала має стати головним лейтмотивом в структурі безперервної освіти як інтегративного елементу інноваційно орієнтованої економіки. Тільки в середовищі, насиченому інтелектуальними інноваціями та методологічно-науковою творчістю, може сьогодні формуватися і розвиватися справжній професіонал, здатний приносити користь в процесі розвитку національної економічної системи.

Необхідно відзначити саме роль передової науки та новітніх технологій в процесі побудови національної системи безперервної освіти, адже споживачі її послуг – професіонали, що потребують підвищення кваліфікації, – прагнуть не просто набути нового вміння чи навички, але включити у власну професійно-особистісну компетентнісну структуру елементи високо-наукового та інноваційно-технологічного характеру. «Сучасне виробництво являє собою сферу реалізації наукових досягнень і характеризується безперервним процесом нововведень, тому становлення системи

безперервної освіти передбачає інтеграцію не тільки систем освіти і виробництва, але і сфери НДДКР. В даному випадку безперервне навчання здійснюється як складова частина багатоцільових науково-технічних програм» [16]. Наукові дослідження, а також здатність їх сприйняття та втілення в усіх сферах виробничо-економічної діяльності є сьогодні ключовим підґрунтям будь-якої професійної діяльності, що особливо зумовлює необхідність розвитку системи безперервної освіти як засобу адаптації особистості до динамічного інтелектуально та науково насиченого середовища сучасної інноваційної економіки.

Окрім того, сучасного професіонала, прогресивного спеціаліста відзначає саме прагнення до освітнього, наукового, інноваційного самовдосконалення, що стає енергетичним підґрунтям для інноваційно-мотиваційного впливу безперервної освіти на дорослу людину. В рамках інноваційної системи освіти впродовж життя «саме об'єкт навчання стає головною рушійною силою навчального процесу. Якщо люди розуміють необхідність навчання, то вони мають бажання вчитися та вбачають можливості застосування нових знань на практиці. За цих умов дорослі учні намагаються приймати активну участь у навчанні, збагачують навчальні ситуації власним досвідом та життєвими цінностями, співвідносять запропоновані ситуації з власними цілями та задачами» [17, с. 963]. Таким чином, сьогодні людина, що прагне до ствердження власної суб'єктності в економічному аспекті, має постійно підвищувати власну фахову кваліфікацію, шукати наукове та інноваційно-технологічне підґрунтя своїй професійній активності, прагнути до особистісного самовдосконалення в освітньому вимірі з метою ефективної адаптації до сучасної інформаційно-цивілізаційної та інноваційно-ринкової динаміки.

Література:

1. *Верхоглядова Н.І.* Розвиток системи безперервної освіти як необхідна умова економічного розвитку держави / Н.І. Верхоглядова // Економічний простір. Збірник наукових праць. – Дніпропетровськ: ПДАБА, 2012. – № 57. – С. 317-321.
2. *Куклін О.В.* Економічні аспекти вищої освіти / Олег Куклін. – К.: Знання України, 2008. – 331 с.
3. *Андрущенко В.П.* Світанок Європи: Проблема формування нового учителя для об'єднаної Європи ХХІ століття / Віктор Андрущенко. – К.: Знання України, 2011. – 1099 с.
4. Меморандум неперервного образования Европейского союза (Изложение) // Новые знания. Журнал по проблемам образования взрослых. – 2001. – № 2. – Электронное издание. Режим доступа: http://www.znanie.org/journal/n2_01/n2_01.html
5. *Полонський В.Г.* Амортизація людського капіталу / В.Г. Полонський, О.І. Шаповалова // Актуальні проблеми економіки. Науковий економічний журнал. – 2010. – № 1 (103). – С. 151-154.
6. *Лавриненко Л.М.* Професіоналізація освіти як складова стратегії її модернізації / Л.М. Лавриненко // Сталий розвиток економіки. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2011. – № 5. – С. 22-25.
7. *Верхоглядова Н.І.* Розвиток системи безперервної освіти як необхідна умова економічного розвитку держави / Н.І. Верхоглядова // Економічний простір. Збірник наукових праць. – Дніпропетровськ: ПДАБА, 2012. – № 57. – С. 317-321.
8. *Куклін О.В.* Концептуальні засади інноваційного розвитку вищих навчальних закладів / О.В. Куклін // Ефективна економіка. Електронне наукове фахове видання. – 2012. – № 6. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=1186>

9. Мещанінов О.П. Сучасні моделі розвитку університетської освіти в Україні: теорія і методика. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук. Спеціальність: 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти / Олександр Мещанінов. – К., 2005. – 493 с.
10. Боголіб Т.М. Фінансове забезпечення розвитку вищої освіти і науки в Україні. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук. Спеціальність 08.04.01 – фінанси, грошовий обіг і кредит / Тетяна Боголіб. – К., 2006. – 30 с.
11. Policy Paper for Change and Development in Higher Education. – Paris: UNESCO, 1995. – 44 p.
12. Іщенко А. Відкрита освіта: новітні технології у навчальному процесі та освітньому менеджменті як засіб інтенсифікації розвитку освітньо-наукової системи України. Аналітична записка / А. Іщенко // Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України. – Електронний документ. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/721/>
13. Каленюк І.С. Розвиток вищої освіти та економіка знань: Монографія / І.С. Каленюк, О.В. Куклін. – К.: Знання, 2012. – 343 с.
14. Рибальченко І. Стратегія інноваційного розвитку для України – від слів до справ. Адаптація досвіду США / І. Рибальченко // Україна в сучасному світі. Конференція випускників програм наукового стажування у США. – К.: Стилос, 2003. – С. 322-335.
15. Малахова Ж.Д. Викладання соціології: досвід інноваційних прийомів / Ж.Д. Малахова, В.М. Огаренко. – К.: ЦУЛ, 2008. – 280 с.
16. Плужник Я.А. Впровадження системи безперервної освіти на промислових підприємствах / Я.А. Плужник // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Новини наукової думки 2012». Економічна наука. Управління трудовими ресурсами. – Електронний ресурс: Офіційний сайт Видавничого дому «Освіта і Наука». – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/15_NNM_2012/Economics/5_110888.doc.htm
17. Ланська С.П. Перспективи розвитку безперервного навчання в Україні в контексті інтеграції до міжнародної економічної спільноти / С.п. Ланська, Ю.С. Хоружий // Проблемы развития внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект. Сборник научных трудов. – Донецк: ДонНУ, 2010. – Часть III. – С. 960 – 963.

Annotation

Natalia Viktorivna Semeniuk Development of continuous education in conditions of the modern innovational economy Non-compliance of educational system to the requirements that are put by the dynamic labor market feels acute in Ukraine. In particular, our country will be able to reach the level of European countries only provided that active development of innovational system of education throughout the life will take place. This causes exceptional importance of establishing a system of continuous education that today is the only competitive answer to the acute challenges of the dynamic market economy. Therefore considering continuous education as a complex of educational services that ensure education of a person throughout the life in accordance with the needs of practice and change of life orientations of a personality, it is important to analyze the economic component of this process.

Keywords: *continuous education, innovative education, market economy, innovative economy.*